

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ ПРАВА ОСОБИ НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ВЛАЩЕНКО Сергій Сергійович - аспірант кафедри загальноюридичних дисциплін
Київського університету туризму, економіки і права

УДК 342.732:351.751+338.48

Стаття посвячена дослідженню проблем і перспектив реалізації місцевими органами влади права громадян на доступ до публічної інформації. Незважаючи на законодавче забезпечення даного права, практика його реалізації не завжди відповідає міжнародним стандартам, принципам демократичного государства. По результатам такого аналізу сформульовані пропозиції по підвищенню ефективності отримання публічної інформації від місцевих органів влади в Україні.

Ключові слова: публічна інформація, запит, звернення, право на інформацію, доступ до інформації, місцеві органи влади.

Постановка проблеми

Питання реалізації права громадян на доступ до публічної інформації актуалізувалось у сучасній вітчизняній науці уже протягом тривалого часу. Так, ще до набрання чинності Конституції України 1996 р. було прийнято чимало нормативно-правових актів, які регулюють правові відносини в інформаційній сфері. Однак саме Основним Законом України передбачено переорієнтацію суспільних відносин на захист прав і свобод людини та громадянина, побудову демократичної, правової держави. Ці процеси супроводжувались імплементацією міжнародно-правових стандартів у національне законодавство, що підтверджує поступальний демократичний розвиток нашої держави.

Водночас практика забезпечення органами публічної влади реалізації конституційного права людини і громадянина на доступ до

публічної інформації демонструє певні здобутки, так само як і проблеми. Останні, насамперед, стосуються більшою мірою місцевих органів влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

На жаль, не дивлячись на ґрунтовну джерельну базу з питань основоположних прав, свобод і обов'язків людини та громадянина, безпосередньо конституційне право на доступ до публічної інформації відносно недавно почало досліджуватись у науковій літературі. Тому базовими для вивчення даної проблематики можна визначити праці з питань загальної теорії прав людини (В. Букача, А. Колодія, В. Копейчикова, А. Олійника, П. Рабіновича та ін.). Це стосується і механізмів реалізації конституційного права на доступ до публічної інформації зокрема і механізму реалізації права загалом.

Окремі аспекти порушеної проблеми викладені у роботах таких дослідників, як Р. Головенко, Д. Котляр, О. Нестеренко, Н. Мужикова, М. Мацькевич, В. Андрусів, Н. Камінська, О. Кормілецький, О. Маруженко, А. Марущак, А. Пазюк, О. Пушкар, О. Смоляк, О. Яременко. Слід підкреслити, що забезпечення права на доступ до публічної інформації та особливості його реалізації власне місцевими органами влади України становить предмет вивчення вітчизняних учених, адже зарубіжні дослідження відзначаються специфікою роботи внутрішньодер-

жавних органів, національного законодавства.

Мета статті зумовлена необхідністю визначення проблем реалізації місцевими органами влади конституційного права на доступ до публічної інформації. На основі цього важливо сформулювати пропозиції стосовно перспектив удосконалення процесу реалізації місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування конституційного права на доступ до публічної інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження

Аналіз конституційно-правових норм дає підстави стверджувати, що однією з основних засад місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо створення умов для реалізації суб'єктивного права на доступ до публічної інформації є їх безпосереднім обов'язком. Так, у ст. 3 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що громадяни України реалізують своє право на участь у місцевому самоврядуванні за належністю до відповідних територіальних громад. Будь-які обмеження права громадян України на участь у місцевому самоврядуванні залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну проживання на відповідній території, за мовним чи іншими ознаками забороняється [9].

Подібне положення містить ст. 3 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», так «місцеві державні адміністрації діють на засадах: відповідальності перед людиною і державою за свою діяльність; верховенства права; законності; пріоритетності прав людини; гласності; поєднання державних і місцевих інтересів [10].

Зазначені положення цілком кореспондую міжнародно-правовим нормам, зокрема, на виконання Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи 2005 р. «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною» №1466 та з метою забезпечення реалізації положень статті 34 Конституції України стосовно свободи інформації, Конвенції про захист

прав людини і основоположних свобод 1950 р., а також для забезпечення ефективної реалізації права кожного на свободу вираження поглядів та доступ до інформації, права на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб, 13 січня 2011 р. прийнято Закон України «Про доступ до публічної інформації» (Закон), що набрав чинності 10 травня 2011 р.

У свою чергу, Конституційний Суд України здійснив тлумачення частини 2 статті 34 Конституції України, в якому зазначає: «Однією з гарантій реалізації конституційних прав на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації є законодавче закріплення права кожного на доступ до інформації, яке згідно зі ст. 5 Закону № 2939 забезпечується систематичним та оперативним оприлюдненням інформації в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах у мережі Інтернет, на інформаційних стендах та будь-яким іншим способом, а також шляхом надання інформації на запити [14].

Разом з тим, відповідно до част.3 ст. 34 Конституції України здійснення прав на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [2].

Механізм правового регулювання реалізації суб'єктивного конституційного права на доступ до публічної інформації включає, насамперед, норми права, виконання яких забезпечує перетворення конституційного припису у реально діюче право. Для цього вони повинні містити чіткі та однозначні приписи про: 1) конкретні варіанти можливої поведінки, що у своїй сукупності складають зміст даного права або свободи; 2) умови, за наявності яких у носія даного права (свободи) виникає можливість реалізовувати конкретні варіанти можливої поведінки, що

входять до змісту даного права або свободи; 3) конкретні процедури, у відповідності з якими носій даного права (свободи) може правомірно здійснювати конкретні варіанти можливої поведінки, що входять до змісту цього права (свободи); 4) негативні наслідки, що настають для суб'єктів, які утруднюють або роблять неможливою реалізацію варіантів можливої поведінки, що входять до змісту даних суб'єктивних прав і свобод [3, с.56].

Аналіз положень чинного законодавства дає можливість визначити основні засади місцевих органів влади щодо створення ними належних умов для реалізації конституційного права на доступ до публічної інформації. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, яка була отримана або створена у процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом [7]. Отже, даний нормативно-правовий акт покликаний забезпечити прозорість і відкритість суб'єктів владних повноважень, які перелічені першими серед розпорядників інформації, тобто серед осіб, на яких закон покладає обов'язки із забезпечення доступу до інформації, якою вони володіють.

Це досягається встановленням загального правила, за яким уся інформація, якою володіють суб'єкти владних повноважень, є відкритою; встановленням у законі чітких вичерпних випадків, коли доступ до інформації може бути обмежений; а також закріпленням механізму практичного доступу до інформації (обов'язок розпорядників вести облік інформації, самостійно опубліковувати певні види інформації, в тому числі у мережі Інтернет, надавати повну, об'єктивну та вчасну відповідь на запит).

Для ефективного використання механізму обігу публічної інформації між розпорядниками і суспільством слід, в першу чергу, зрозуміти, яка інформація в розумінні закону є публічною. Закон вважає публічною та поширює відповідний правовий режим на ін-

формацію, яка відповідає таким спеціальним ознакам, вказаним у законі. Тобто публічною є інформація: отримана або створена розпорядниками – суб'єктами владних повноважень у процесі виконання їх обов'язків або знаходиться у володінні інших розпорядників, визначених цим законом. Отже, будь-яка інформація за змістом у будь-якій матеріальній формі (на паперових чи електронних носіях) у вигляді тексту, зображення, карти, схеми чи фото, запису звуку або відео, отримана або створена суб'єктами владних повноважень, а також така, яка знаходиться у володінні інших розпорядників, визначених законом, має статус публічної інформації [4, с. 6-7].

Відповідно до статті 10 Закону України «Про доступ до публічної інформації» кожна особа має право:

1) знати у період збирання інформації, але до початку її використання, які відомості про неї та з якою метою збираються, як, ким і з якою метою вони використовуються, передаються чи поширюються, крім встановлених законом випадків;

2) доступу до інформації про неї, яка збирається та зберігається;

3) вимагати виправлення неточної, неповної, застарілої інформації про себе, знищення інформації про себе, збирання, використання чи зберігання якої здійснюється з порушенням вимог закону;

4) на ознайомлення за рішенням суду з інформацією про інших осіб, якщо це необхідно для реалізації та захисту прав та законних інтересів;

5) на відшкодування шкоди у разі розкриття інформації про цю особу з порушенням вимог, визначених законом.

Запитувач має право звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту (ст. 19). Відповідь на інформаційний запит має бути надано не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту. У разі, якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, строк розгляду запиту може бути продовжено до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження.

Відповідно до статті «Про доступ до публічної інформації», рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені до керівника розпорядника, вищого органу або суду (ст. 23 Закону) [7]

Отримання доступу до публічної інформації громадянами від органів місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій, а також їх посадових осіб можливе лише за умови офіційного звернення останніх до них. Враховуючи основну характеристику звернень із суспільно значущих питань, напевно, слід визнати, що право на звернення повинно мати як індивідуальний, так і колективний характер.

Однією з гарантій забезпечення реалізації права громадян на доступ до публічної інформації, визначеною у ст.3 Закону, є доступ до засідань колегіальних суб'єктів владних повноважень, крім випадків, передбачених законодавством. Органи влади повинні інформувати про плани проведення та порядок денний своїх відкритих засідань на офіційних веб-сайтах розпорядників чи в ЗМІ. Саме Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» і встановлює обов'язок для органів місцевого самоврядування оприлюднювати: протокол засідань рад; акти органів місцевого самоврядування; проекти актів органів місцевого самоврядування (при виникненні надзвичайних ситуацій й ін. невідкладних випадках – оприлюднюються негайно після їх підготовки); висновки, пропозиції, протоколи засідань постійних комісій, що діють при радах. Аналогічні вимоги стосуються і оприлюднення інформації про діяльність місцевих державних адміністрацій, зокрема, щодо оприлюднення регуляторних актів й актів індивідуальної дії, а також проектів нормативно-правових актів для громадсько-го обговорення.

Проте на практиці, на нашу думку, виникає низка проблем щодо своєчасності, повноти такої публічної інформації, іноді взагалі такі офіційні веб-сайти розпорядників не працюють, не оновлюються і т.д.

З метою виокремлення проблем забезпечення місцевими органами влади реалізації конституційного права на доступ до публічної інформації на підставі узагальнення практики необхідно звернутись до офіційних дже-

рел, які здійснюють моніторинг у зазначеній сфері. Так, на офіційному сайті Кабінету Міністрів України акумулюється статистична інформація щодо виконання Закону «Про доступ до публічної інформації». Зокрема, за 2014 р. телефоном і через Інтернет зафіксовано 1 млн. 181 тис. звернень, протягом 2015 р. – близько 2 млн. таких звернень з усіх регіонів України. За результатами опитування 85 органів виконавчої влади (17 міністерств, 41 центральних та 25 місцевих органів виконавчої влади) з 1 січня по 31 серпня 2015 р. ними отримано 41260 запитів на інформацію, з них 10870 – до місцевих органів виконавчої влади [13]. Більшість запитувачів цікавила інформація довідково-енциклопедичного характеру, про фізичних осіб, правова інформація, статистична й інформація про товари, роботу, послуги.

Переважно органи місцевої влади у власних порядках та рішеннях, положеннях, регламентах визначають процедури забезпечення доступу громадян до своїх засідань. Також Статути територіальних громад можуть визначати умови доступу до засідань місцевих рад. Рішення про доступ до засідань повинні визначати: перелік місць та розміщення у залі засідань; процедуру інформування громадськості про засідання; порядок акредитації громадян на участь у засіданні. У даному контексті відзначимо той факт, що є випадки відсутності таких основоположних актів громад як статути або вони не доведені до відома місцевих жителів. Можливо, у зв'язку з реформою децентралізації влади, укрупненням територіальних громад дана проблема поступово вирішиться.

Важливим є дотримання балансу гарантій, визначених Законом «Про доступ до публічної інформації», – не обмежувати такий доступ, коли в органі влади є практична можливість для забезпечення громадянам права скористатись не тільки отримати інформацію через електронні, паперові носії, але і безпосередньо почути. Якщо відсутній офіційний веб-сайт в органі влади, в такому випадку способами інформування для забезпечення доступу громадян до засідань колегіальних суб'єктів можуть здійснюватись іншими способами, які передбачені Законом: в офіційних друкованих виданнях, у мережі

Інтернет, на інформаційних стендах, іншим способом.

Інший суттєвий і до певної міри сумнівний акт щодо безоплатного характеру реалізації права на доступ до публічної інформації. Оскільки, якщо задоволення запиту на інформацію передбачає виготовлення копій документів обсягом більше як 10 сторінок, Закон передбачає обов'язок запитувачів відшкодувати фактичні витрати на копіювання та друк. Розмір фактичних витрат визначається відповідним розпорядником на копіювання та друк у межах граничних норм, встановлених Кабінетом Міністрів України. Можливо, доцільним є спрощення такої процедури задоволення запиту на інформацію малозабезпеченим чи іншим пільговим категорія населення.

Доцільним є здійснення аналізу локальних актів, на підставі яких затверджено порядок доступу до публічної інформації. Так, відповідно до розпорядження міського голови № 178 від 15.08.2013 р. м. Українка (Київська область) «Про затвердження Положення про порядок доступу до публічної інформації» передбачено, що на виконання Закону «Про доступ до публічної інформації», враховуючи Указ Президента України від 05.05.2011-№ 547/2011 «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації, затвердити Положення про порядок доступу до публічної інформації, розпорядником якої є Українська міська рада, виконавчий комітет Української міської ради, згідно з додатком. Останній містить понад 50 пунктів, які регламентують порядок реалізації права на доступ до публічної інформації [12]. Тому виникає питання про доступ місцевих жителів до такого документа.

У практиці Бродівської міської ради (Львівська область) зустрічався запит громадянина про надання інформації щодо контактних телефонів міської, селищної та сільських рад Бродівського району [5]. Постає питання: якби ця інформація містилась на офіційному сайті даного розпорядника, не витрачали б зайвий час на виконання такого запиту.

Іноді власними рішеннями місцеві органи влади ускладнюють свою діяльність. Наприклад, відповідно до Порядку забезпечення доступу до публічної інформації в

Мереф'янській міській раді (Харківська область) 2013 р. перелік публічної інформації, розпорядником якої є міська рада, наведений у додатку 1 до цього Порядку. Зазначений перелік не є остаточним та підлягає постійному оновленню [11].

Відповідно до Закону України «Про інформацію», інформація з обмеженим доступом може бути поширена, якщо вона є суспільно необхідною, тобто є предметом суспільного інтересу, і право громадськості знати цю інформацію переважає потенційну шкоду від її поширення [8]. Предметом суспільного інтересу вважається інформація, яка забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків тощо.

У зв'язку з тим, що для реалізації прав, закріплених у Конституції України, статтях 116, 118, 121, 122 Земельного кодексу України, інформація, яку запитувач просив надати у своєму запиті, є предметом суспільного інтересу, тому відмова у її наданні не відповідає положенням чинного законодавства. Окрім того, варто зазначити, що серед актів, які були ухвалені на виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації», більшість зводить права на доступ до інформації про діяльність влади, яку гарантує Закон.

Відсутність одночасних змін на всіх рівнях законодавства у сфері доступу до інформації створила неузгодженості між законами «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації» та «Про захист персональних даних». Тому, насамперед, для ефективного застосування Закону України «Про доступ до публічної інформації» та з метою однакового застосування норм права у сфері інформаційних правовідносин необхідно позбавитись наявних колізій.

Для вирішення цієї проблеми, у першу чергу, слід передбачити чіткий перелік певних видів інформації, що позбавить суб'єктів застосування Закону довільного (неофіційного) тлумачення його норм. Зокрема, визначити основні поняття та терміни Закону, такі як: «суспільно необхідна інформація», «неповна інформація», «повна інформація», оскільки дані поняття визначаються Законом як підстави для притягнення особи до відповідальності за порушення законодавства про доступ до публічної інформації, що може в

майбутньому призвести до порушення прав громадян.

Поряд із цим, необхідно забезпечити інформування населення про права громадян, передбачені Законом, та надати сприяння депутатам місцевих рад, громадським організаціям, громадянам у здійсненні громадського контролю за забезпеченням органами виконавчої влади доступу до публічної інформації.

Прикладів порушення або перешкоджання реалізації права на доступ до інформації сьогодні можна навести безліч. Так, органи влади фактично безпідставно відмовляють у наданні інформації, відносячи її до інформації з обмеженим доступом; неправомірно застосовують грифи обмеження доступу до інформації «опублікуванню не підлягає», «не для друку», «для службового користування» або ж взагалі залишають інформаційні запити громадян без розгляду; існують великі труднощі в отриманні громадянами локальних нормативно-правових актів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, не говорячи вже про їх проекти. Органи влади не завжди і повною мірою виконують вимогу оприлюднення інформації про свою діяльність (у т.ч. через мережу Інтернет). Не всі внутрішньовідомчі акти публікуються в офіційних виданнях і, таким чином, органи влади стають подібними до власників інформації, які на власний розсуд ухвалюють рішення про надання або відмову у наданні інформації. Достовірна і повна інформація про внутрішню структуру органу влади, закріплене за ним майно, витрати на його діяльність практично недоступні для звичайних громадян.

Забезпечення реалізації права доступу громадян до публічної інформації засвідчує про те, що не завжди громадяни мають можливість реалізувати його безперешкодно. Так, зміни в інформаційному законодавстві призвели до виникнення нової категорії адміністративних спорів – між запитувачами публічної інформації та її розпорядниками щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності, розв'язання яких за ст. 23 Закону України «Про доступ до публічної інформації» здійснюється у порядку адміністративного судочинства. Офіційна статистична звітність

адміністративних судів не дає можливості відстежити кількісні показники розгляду адміністративних справ, пов'язаних із застосуванням згаданого закону. Тому здійснено вибірковий статистичний аналіз розгляду цієї категорії справ.

Так, після прийняття Закону «Про доступ до публічної інформації» Вінницьким апеляційним адміністративним судом лише з 10 травня 2011 р. до 1 червня 2012 р. переглянуто 15 постанов у справах, пов'язаних із застосуванням Закону України «Про доступ до публічної інформації», з яких 10 – залишено без змін, 4 – скасовано, 1 – змінено. Житомирським апеляційним адміністративним судом переглянуто 8 справ, з яких у 3 справах судові рішення скасовано. Дніпропетровським апеляційним адміністративним судом переглянуто 3 судових рішення, з яких 1 – скасовано. Донецьким апеляційним адміністративним судом переглянуто 27 справ, у яких у 7 справах судові рішення скасовано. Севастопольським апеляційним адміністративним судом переглянуто 24 постанови, з яких 7 – скасовано [15].

Практика оскарження обмеження права на доступ до публічної інформації місцевими органами влади скасування в апеляційному порядку кожного третього судового рішення свідчить про те, що окремі норми застосування процесуального та матеріального закону потребують більш детального аналізу та роз'яснення. Аналіз судових рішень свідчить, що суди України у період з січня по листопад 2015 р. ухвалили 340 рішень (на 63% більше, ніж за аналогічний період 2014 р.) щодо порушення права на інформацію; 60 (на 53% більше, ніж за аналогічний період 2014 р.) рішень щодо порушення порядку обліку, зберігання і використання документів та інших носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави; 9 рішень (втричі більше, ніж за аналогічний період 2014 р.) щодо порушення законодавства у сфері захисту персональних даних та 10 рішень (на 30% менше, ніж за аналогічний період 2014 р.) щодо незаконного використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень. Якщо ж проаналізувати ситуацію у регіональному розрізі, то у 2014 р. найбільше рішень було

прийнято судовими інстанціями м. Київ (77), Київської (75) та Дніпропетровської областей (53). Найменша кількість рішень була ухвалена у Рівненській області (16). У 2015 р. ситуація дещо змінилась: у столиці України ухвалено 153 рішення, у Харківській області – 150, у Львівській області – 90. «Найгіршими» регіонами за вказаними вище критеріями виявилися Черкаська й Полтавська області – жодного ухваленого рішення [15].

Можна констатувати, що існуюча практика з питань надання інформації громадянам не цілком відповідає засадам демократичної держави. Причин таких порушень можна навести безліч, але в їхній основі – це «ментальність» наших владних чиновників, не усвідомлення ними ролі держави як «сервісної» структури, яка надає послуги і функціонує виключно в інтересах громадян.

Узагальнивши наведені проблеми, слід виокремити основні:

1) неправомірне застосування грифів обмеження доступу до інформації («опублікуванню не підлягає», «не для друку», «для службового користування»);

2) неналежне виконання вимоги органами влади оприлюднювати інформацію про свою діяльність;

3) відсутність ефективних технологій інформування владою громадськість про свою роботу. Діяльність прес-служб при органах влади у більшості випадків зводиться до піар-акцій, а сама інформація, що ними подається через ЗМІ, не орієнтується на потреби громадськості, внаслідок чого конструктивний діалог між владою та громадськістю практично не відбувається;

4) відсутність спеціальних інституцій (органів), відповідальних за реалізацію права на доступ до інформації. Гарантами реалізації цього права мають стати спеціальні органи, наприклад, уповноважені з питань доступу до інформації (омбудсмени) або спеціальні комісії у системі органів влади. Вони мали б виконувати роль суб'єкта, до якого можна було б оскаржити діяння органів влади щодо порушення права на доступ до інформації.

Можна погодитися з пропозиціями Української Гельсінської спілки з прав людини щодо покращення стану забезпечення права на доступ до публічної інформації громадян

як державними органами влади, так і органами місцевого самоврядування. Так, беручи до уваги проблеми, що виникають у процесі реалізації права на доступ до публічної інформації в Україні, вважається доцільним вжити наступних заходів:

розширити коло установ та організацій, для яких проводяться інформаційні кампанії;

відслідковувати та поширювати інформацію про випадки, коли відстоювання права на доступ до інформації змінило ситуацію громадянина на краще (т.зв. «success stories»);

проводити більше освітніх заходів для представників правової сфери щодо застосування норм законодавства у сфері інформації;

заохочувати розробку та застосування ІТ-технологій для покращення роботи посадових осіб та спрощення їх звітності;

прискорити впровадження електронного урядування;

розпочати впровадження якісного підходу до прийняття рішень, оскільки існуюча система часто призводить до невиконання норм закону про доступ до публічної інформації;

сприяти зміцненню довіри органів влади та громадських організацій [6].

Висновки

Отже, не дивлячись на належне нормативно-правове забезпечення конституційного права на доступ до публічної інформації, практика його реалізації на рівні органів місцевої влади в Україні засвідчує ряд проблем. Так, існують негативні приклади нехтувань або порушень ч.2 ст.34 Конституції України щодо вільного доступу до інформації, не завжди громадяни мають можливість реалізувати його безперешкодно тощо. Іншою проблемою залишаються колізії у законодавстві у даній сфері, що зумовило неоднакове застосування норм права у сфері інформаційних правовідносин, іноді таке застосування має вибіркового чи непостійного характеру. У даному контексті невідкладним є одночасне внесення змін, насамперед, до законів «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації» та «Про захист персональних да-

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню проблем і перспектив реалізації місцевими органами влади права громадян на доступ до публічної інформації. Не дивлячись на законодавче забезпечення даного права, практика його реалізації не завжди відповідає міжнародним стандартам, принципам демократичної держави. За результатами такого аналізу сформульовані пропозиції щодо підвищення ефективності отримання публічної інформації від місцевих органів влади в Україні.

SUMMARY

The author studies some problems and the prospects for the implementation of local authorities citizens' right to access to public information. Despite legislative aimed this law, practice it realization not onthesamed and meets international standards, to the principles of democratic fundamentals of legal state. On the results of the study some proposals have been made on improvement of Ukrainian legislation and activity of the local authorities in Ukraine.

них», створення прозорих інструментів їх реалізації у повсякденному житті.

На наше переконання, вкрай важливим і необхідним є здійснення громадського контролю за забезпеченням органами місцевої влади доступу до публічної інформації з боку членів територіальних громад, громадських організацій тощо.

Література:

1. Інформація про звернення, які надійшли на урядову «гарячу лінію»/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukc.gov.ua/about/diyalnist/317566>.

2. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2014. – 64 с.

3. Мацькевич М.М., Білас А.І. Реалізація суб'єктивних конституційних культурних прав і свобод/ М.М. Мацькевич, А.І. Білас// Європейські перспективи. European perspective: наук. журн. – 2011. – № 4 – ч.3. – С.55-61.

4. Основні положення Закону України "Про доступ до публічної інформації" в контексті інформації про стан довкілля: посіб. для громадськості [авт.: Алексеєва Є.А. Жиравецький Т.М.; наук. ред.: Скрильніков Д.В.]. – Л.: Манускрипт, 2012. – 43 с.

5. Офіційний сайт Бродівської міської ради/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mrbrody.net/>

6. Право на доступ до публічної інформації / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://helsinki.org.ua/pravo-na-dostup-do-publichnoji-informatsiji>

7. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13 січня 2011 р. //Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.

8. Про інформацію: Закон України в редакції 2011 р. // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 20.

10. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. //Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190.

11. Публічна інформація/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://meref.a.org/publiczna-informacija2>

12. Публічна інформація/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrainka.org/public-information>

13. Робота органів виконавчої влади із запитами на публічну інформацію у 2015 р./ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish>

14. У справі за конституційним поданням у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України: Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року №2-рп/2012 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KS12002.html

15. Узагальнення практики розгляду та вирішення адміністративними судами справ, пов'язаних із застосуванням положень Закону України «Про доступ до публічної інформації» Вінницьким апеляційним адміністративним судом/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://brs.vn.court.gov.ua/sud0201/70/21588>